

Brief van Z. Em. Kardinaal Lavigerie aan een seminarist in Nederland over het Gezelschap der missionarissen van Algiers

<https://hdl.handle.net/1874/236722>

Brouwer
Ellis
de Haer
Zaanse

mm 13745

BRIEF

VAN

Z. Em. Kardinaal LAVIGERIE

AAN EEN

SEMINARIST

IN

NEDERLAND

OVER HET

Gezelschap der Missionarissen van Algiers.

Stoomdr. E. de Bont & Zoon, Rotterdam.

133
221

UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK UTRECHT

3542 5580

BRIEF

VAN

Z. Em. Kardinaal LAVIGERIE

AAN EEN

SEMINARIST IN NEDERLAND

OVER HET

Gezelschap der Missionarissen van Algiers.

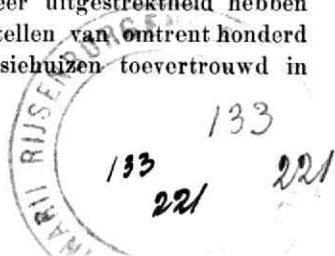
Weleerw. Heer!

Ik heb den brief ontvangen, dien gij mij schrijft over het Gezelschap onzer Missionarissen. Ik wil van deze gelegenheid gebruik maken om de vragen te beantwoorden, die mij herhaaldelijk over hetzelfde onderwerp worden gedaan, en den twijfel oplossen, die zich voordoet aan hen, die, gelijk gij, de stem Gods meenen te hooren, welke hen tot onzen arbeid in Afrika roept.

Op de eerste plaats vraagt gij mij of het waarheid is, wat men u heeft medegedeeld, dat het Gezelschap der Missionarissen van Algiers geene Priesters meer noodig heeft voor zijne Missiën.

Het aantal Missionarissen is werkelijk in dit Gezelschap vrij snel toegenomen; deze zijn uit Frankrijk toegestroomd; ook Nederland, dat land, zoo vruchtbaar in moedige Apostelen, begint zijn aandeel te leveren; dit getal is echter nog ver van voldoende.

Het arbeidsveld der Missiën is merkelijk uitgebreid; de H. Stoel heeft haar achtereenvolgens de verkondiging van het Evangelie toevertrouwd in de Sahara, West-Soedan, de binnenlanden van Midden-Afrika, dat is: landen, die meer uitgestrektheid hebben dan geheel Europa, en eene bevolking tellen van omtrent honderd millioen zielen. Verder zijn haar Missiehuizen toevertrouwd in

Tunis en Palestina. Duizenden Missionarissen zouden voor zulk een Apostolaat noodig zijn, en ik geloof niet, dat eenig Gezelschap op dit oogenblik grootere behoefte heeft aan roepingen, en werkelijk krachtige roepingen, dan dat der Missionarissen van Algiers.

Dat dus geen gedacht u tegenhoude, dat hoegenaamd geen grond heeft; doch beslis ook niet dan na rijp beraad, en lees eerst met alle aandacht hetgeen ik u in dit schrijven mededeel over de andere vragen, die met alle recht uwen geest bezig houden.

Weleerw. Heer, gij vraagt inlichtingen omtrent den oorsprong van ons Gezelschap, zijn tegenwoordigen werkkring, zijne regelen, moeielijkheden, verwachtingen.

Ziehier mijn antwoord. Ik gevoel mij gelukkig, dat ik daardoor tevens getuigenis kan afleggen van den uitmuntenden geest van opoffering, die deze nieuwe stichting bezielt.

1.

1°. *Oorsprong van het Gezelschap der Missionarissen van Algiers.* Het is, gelijk alle werken, die van God komen, ontsproten uit de behoeften zelve van den toestand der Kerk in Afrika.

Bijna veertig jaren waren de Franschen in Algiers, zonder dat Frankrijk er aan gedacht had te beantwoorden aan de plannen, die God met dit land had. De verovering van Algiers was en kon werkelijk in de orde der Voorzienigheid niet anders zijn dan de laatste kruistocht tegen de Mahomedaansche barbaarsheid, die Afrika onder het juk hield en waardoor het voor het Christendom gesloten bleef. God had ons slechts de overwinning geschonken, omdat Hij ons bestemde om de waarheid en het licht over te brengen te midden der duisternissen, waarin dit onmetelijk vasteland, sedert zoovele eeuwen onderdrukt en vergeten, gedompeld was.

Niet alleen hadden wij niets gedaan om aan die zending te beantwoorden, maar zelfs had ons land, door het Algerijnsche gezag, alle verkondiging van het Evangelie verboden, of deze tegengehouden door de voorbeelden van goddeloosheid, die, helaas! een te groot aantal zijner kinderen daar gaven.

In 1867 brachten twee vreeselijke plagen, de hongersnood en de pest, een plotseligen ommekeer in dien stand van zaken, en schiepen nieuwe plichten voor de verkondigers van het Evangelie.

Door deze plagen, die duizenden slachtoffers maakten, bleven tallooze weezen onverzorgd achter. De Katholieke geestelijkheid nam ze op, diende hun tot vader, en bij het schouwspel van zooveel liefdadigheid, openden zich de oogen dier kinderen. Zij begrepen, dat het ware geloof alleen eene zoodanige opoffering kon voortbrengen, vooral, wanneer zij deze in vergelijking brachten met de verwaarloozing en de woeste wreedheid, waarvan zij van wege de Muzelmannen de slachtoffers waren.

Z. H. Paus PIUS IX, roemvoller en zaliger gedachtenis, aarzelde niet in dit werk het begin te zien van het Katholieke Apostolaat van Frankrijk, in deze tot dan toe zoo onvruchtbare streken. Ziehier de breve, die Hij bij die gelegenheid schreef:

„Aan onzen eerwaardigen Broeder CAROLUS, Aartsbisschop van Algiers, PIUS IX, Paus.

Eerwaardige Broeder, zaligheid en apostolischen zegen.

„Zijn wij diep bedroefd over de vele slagen, die uw bisdom treffen, en zuchten wij over het lot van uw volk, over het lijden en de vermoeienissen, die uw deel zijn, wij gevoelen tevens een zoeten troost, wanneer wij, te midden van zooveel tegenspoed, op wonderlijke wijze het licht en de deugd der Christelijke liefdadigheid zien schitteren; wanneer wij zoovele uitstekende weldaden aan den godsdienst en de burgerlijke maatschappij zelve geschonken zien door uw herderlijken ijver, uwe edelmoedigheid en uw moed.

„Zekerlijk moet, volgens het uitdrukkelijke voorschrift des Heeren, het Evangelie evenzeer aan uw volk als aan alle overige gepredikt worden, maar zijne zeden, zijn godsdienst, zijn herhaalde strijd met uwe landgenooten stelden aan de Evangelieprediking een bijna onoverkomelijken hinderpaal.

„Om dezen te verwijderen, heeft de God van barmhartigheid geweld, dat de Arabieren na al de rampen, die hen getroffen hebben, zouden bijgestaan worden door de Christenliefde der Franschen, en dat zij, door van hen de weldaden te ondervinden van een verheven godsdienst, dezen leerden beminnen, zelfs alvorens hem te kennen.

„Gij hadt aan deze beschikking der Voorzienigheid niet beter, niet krachtadiger kunnen beantwoorden, dan door u overal en aanhoudend op te offeren, waar hongersnood, ziekte of dood uwe bezorgdheid en die uwer medehelpers vereischten; dan door edel-

moedig toevluchtsoorden te openen voor kranke grijsaards, verlaten weduwen en kinderen, en hun al de hulp van een vaderlijke liefde te verleen.

„Wij kunnen ons dus niet weerhouden van te spreken en willen u, voor dien uitstekenden arbeid, den lof doen toekomen, dien gij verdient; gij, de Priesters, de religieuzen, de Zusters van uw bisdom, die, door uw streven te ondersteunen, niets hebben nagelaten om alle ongelukkigen bij te staan, en als martelaars der liefde den dood zelfs niet gevreesd hebben om hunne broeders te helpen.

„Het is onmogelijk, dat dit volk, hetwelk gij zoo duidelijk de wet der liefde hebt bewezen, die Christus ons heeft nagelaten, het is onmogelijk, dat dit volk voortaan niet begrijpe „dat gij waarlijk Zijne leerlingen zijt”, en aldus hebt gij, „terwijl gij glorie gegeven hebt aan uwen Vader, die in de Hemelen is”, Zijn Evangelie gepredikt aan dat ongeloofige volk, ongetwijfeld welsprekender en krachtiger dan gij het door woorden zoudt hebben kunnen doen.

„En de kinderen, die gij aan de armen des doods hebt ontrukkt, die gij voedt en kleedt, die gij opleidt tot reinheid van zeden, tot rechtvaardigheid, tot veldarbeid, hoe zouden zij voortaan het volk en de wet niet liefhebben, waaraan zij alles, hun leven zelfs verschuldigd zijn? Wanneer zij door den arbeid de steun hunner familie zijn geworden en onder deze zijn weergekeerd, zullen zij dan niet door hunne tegenwoordigheid, hunne werken, hunne woorden, de hunnen gunstig stemmen jegens den godsdienst en het volk, waardoor hun zoovele weldaden geworden zijn?

„Gij en de uwen hebt dus niet alleen den godsdienst, maar ook Frankrijk aan u verplicht, dewijl gij, door de treffende, Christelijke liefdewerken, voorzeker meer hebt gedaan om de harten te winnen, dan stroomen bloeds, onmetelijke uitgaven en jarenlange arbeid zouden vermoogd hebben.

„Daarenboven hebt gij, door in de nog teedere zielen der jonge weezen het licht van godsdienst en gerechtigheid te ontsteken en in hun hart een hemelsch vuur te doen ontbranden, hen voorbereid om niet alleen zelve goede burgers te worden, maar ook zullen zij, later met volwassenen in aanraking komende, dezen, tot dan toe opstandelingen, tot zachtere zeden brengen en hun leyen meer overeenkomstig met het uwe maken.

„Wij twijfelen niet of al degenen, die den bloei van den gods-

dienst, den roem en het waarachtige nut van uw vaderland wenschen, zullen uwen arbeid ten hoogste goedkeuren. Wat ons betreft, wij wenschen u van ganscher harte geluk, en dit te meer, naarmate gij grootere moeielijkheden hebt te overwinnen gehad en ze met meer moed het hoofd geboden hebt. Wij zijn ook bijzonderen lof verschuldigd aan allen, die door hunne edelmoedige giften u hebben geholpen en verder helpen zullen in uw uitmuntenden arbeid.

„Volhard dan met vertrouwen in uwe onderneming, en dat de hinderpalen uwen moed slechts doen toenemen; want Gods werken bloeien in, en putten gewoonlijk nieuwe krachten uit de moeielijkheden.

„Met den bijstand Gods zullen noch genade, noch kracht, noch de noodige stoffelijke middelen aan u of de uwen ontbreken tot voleinding van uw werk.

„Van ganscher harte wenschen wij u dit alles toe en als onderpand der goddelijke gunst en onze bijzondere welwillendheid, schenken wij vol liefde onzen apostolischen zegen aan u, beminden zoon in J. C., aan al degenen, die uw uitmuntenden arbeid schragen en aan uw geheel bisdom.”

Gegeven te Rome bij St. Pieter, enz.

PIUS IX, Paus.

Deze woorden zijn profetisch gebleken. Immers, het Gezelschap der Missionarissen van Algiers, gesticht in 1868, is als van zelf ontstaan uit de onvoorziene lasten, die de vreeselijke hongersnood van 1867 ons oplegde. De geestelijkheid der kolonie, die was opgeleid in de meening, dat het haar nooit zou toegelaten worden, betrekkingen, zelfs van loutere vriendschap, met de inboorlingen aan te knopen, had hunne taal niet geleerd; te vergeefs zocht ik dus bij haar naar Priesters, die zich met het bestuur onzer Arabische weeshuizen konden belasten, en het deed mij leed geen vereeniging van apostolische mannen te kunnen vinden, om mij te hulp te komen. Eens dat ik mij weder met deze gedachten had bezig gehouden, ontving ik een bezoek van den Overste van ons Groot-Seminarie van Koeba, den eerbiedwaardigen Pater GIRARD, die door de geestelijken van Algiers, geheel door zijne zorgen gevormd, de *Eeuwige Pater* werd genoemd om zijn ouderdom en eerbiedwaardig voorkomen. Ook hij verzuchtte sedert zijne

komst in de kolonie, dat is, sedert weldra 40 jaar, naar het oogeblik, waarop het eindelijk aan de geestelijkheid zou worden toegestaan zich met de vereischte voorzichtigheid bezig te houden met de inboorlingen van Afrika. Het scheen hem toe, dat de Voorzienigheid, door dit groote vasteland voor de wapenen van het Christelijke Frankrijk te openen, dit rijk de verplichting had opgelegd ook de liefdadigheid en gerechtigheid, dat is, het Evangelie van O. H. J. C. aldaar over te brengen. Hij wist, dat ik deze gevoelens deelde, en dat de hoop van ze verwezenlijkt te zien mij een bisschopszetel in Frankrijk voor een bisdom in de Missiën had doen verlaten. Op dien dag dan kwam de waardige zoon van den H. Vincentius van Paulo, in alles zulk een vader waardig, met drie zijner seminaristen bij mij en zeide:

„Ziehier jongelingen, die zich bij u komen aanbieden voor het Afrikaansch apostolaat. Met Gods genade, zal dit het begin zijn van het werk, dat wij zoozeer gewenscht hebben.”

Nog zie ik hem, het grijze hoofd gebogen, met zijne drie seminaristen voor mij neêrknielen, mij verzoekende hunne toewijding te zegenen en aan te nemen. Ik zegende hen werkelijk vol bewondering en aandoening, want men had er mij te voren niets van medegedeeld, en dit aanbod, dat mijne vurigste wenschen vervulde, kwam mij bovennatuurlijk voor. Ik richtte hen op, deed hen nederzitten, en ondervroeg hen langen tijd; zooals ik verplicht was, deed ik hun alle mogelijke tegenwerpingen. Deze werden door hen beantwoord en eindelijk gaf ik hun mijne toestemming, bij wijze van proefneming.

Aldus is het werk zeer nederig begonnen met de schijnbaar zwakste werktuigen: een grijsaard, die ten grave neigde en drie jongelingen, die pas het leven ingetreden waren.

Gelijk ik reeds gezegd heb, kon ik zelf mij niet bezighouden met de zaak hunner vorming en toch moesten zij, om hunne bijzondere roeping, uit het Groot-Seminarie verwijderd worden. De Voorzienigheid zelve bezorgde mij alles, door twee heilige Religieuzen, die sedert beiden zijn overleden, naar Algiers te zenden, om daar een zachter klimaat te vinden. De eene was lid van de Sociëteit van Jezus, de andere van het Gezelschap van de Priesters van het H. Graf. Zij vroegen mij, juist op dit oogeblik, eenige bezigheid, die met hunne ondermijnde krachten overeenkwam. Ik vertrouwde hun onze drie seminaristen toe, en

plaatste hen in een armoedige, gehuurde woning, gelegen op de hoogten van El-Biar, van waar men Algiers in het zuiden overziet.

Het was daar, dat eertijds het Fransche leger, komende van Staoeëli, dat oude Muzelmaansche zeerooversnest noodzaakte de worsteling te staken en hun barbaarsch land te openen voor de beschaafde wereld. Dit was de eerste proeftijd. Ik breng dit in herinnering, omdat gij, evenals ik, zult getroffen zijn, rond de bakermat onzer Afrikaansche Missiën vereenigd te zien een zoon van den H. Vincentius à Paulo, den apostel der liefde, een zoon van den H. Ignatius, den apostel des geloofs, een zoon van den eerbiedwaardigen Olier, den apostel van de priesterlijke heiligheid, als om vooraf onzen Missionarissen de drie hoofdeugden van hun werkring aan te wijzen.

Deze voorloopige toestand duurde een jaar. Daarna nam een andere Religieus van de Sociëteit van Jezus, insgelijks een Man Gods, wiens naam ik slechts met vereering en dankbaarheid neerschrijf, de Eerw. Pater TERRASSE, het bestuur van het nu geregelde Noviciaat op zich. Eindelijk, na zes jaren, werden de Missionarissen, wier Regel nu door den H. Stoel goedgekeurd is, terwijl het Gezelschap door den Staat erkend wordt, bestuurd door Oversten uit hun midden gekozen, onder mijn vaderlijk gezag. Hun Moederhuis is Maison-Carrée bij Algiers.

Hun aantal is toegenomen. Zij tellen nu meer dan honderd Priesters en een aantal Broeders. Op het oogenblik bevat het Noviciaat der Broeders en Paters, het Scholasticaat en de Apostolische school, waar de toekomstige Missionarissen opgeleid worden, niet minder dan tweehonderd dertig Postulanten.

II.

2°. *Tegenwoordige werkring van het Gezelschap.* De eerste arbeid van het Gezelschap is geweest, zooals ik heb gezegd, de weeshuizen en de liefdadige instellingen ten gunste der Muzelmanen van Algiers. Langzamerhand heeft hij zich merkelijk uitgebreid, en nu heeft het Gezelschap der Missionarissen van Algiers huizen in de Sahara, Tunis, Midden-Afrika, Jeruzalem, Frankrijk, (in de bisdommen van Rodez en Kamerijk) België, Nederland, Malta en Rome.

Ziehier de werkring van die verschillende instellingen :

In Algiers zijn uit de weeshuizen dorpen van Christen Arabieren ontstaan; jongelingen en jonge dochters, beiden in die huizen opgevoed, worden, wanneer zij de jaren bereikt hebben, door den echt verbonden. De Missionarissen besturen de dorpen, die eenigszins gelijken op de vroegere reducties van Paraguay, zooals de Paters Jezuïeten ze stichtten voor de bekeerde wilden van Zuid-Amerika.

Behalve die dorpen hebben de Missionarissen, in Kabylië en het zuiden van Algiers, eigenlijk gezegde Missiehuizen. Zij winnen daar het vertrouwen en de liefde der inboorlingen, door de beoefening der liefdadigheid, vooral bij zieken en armen. Zij houden school voor de jonge kinderen, die de ouders hun toevertrouwen.

Ik moet hier bijvoegen, dat de Missionarissen tegenwoordig in geen enkele der Europeesche parochiën van Algiers gevestigd zijn. Er is een proef genomen met dit soort van geestelijke bediening, maar de uitkomst scheen te bewijzen dat deze niet beantwoordde aan de roeping van den Missionaris, waarom zij dan ook geheel is opgegeven.

In de Sahara en buiten de grenzen der Fransche bezittingen, vestigen zich de Missionarissen van Algiers van lieverlede in de oasen, waardoor zij hopen eenmaal Timboektoe en Onafhankelijk Soedan te bereiken, dat de grens van hun apostolaat uitmaakt. Gelijk in Algiers wordt hier het apostolaat uitgeoefend door de liefdadigheid en het onderwijs der kinderen. Een eerste proef heeft den marteldood gekost van drie hunner, de Paters PAULMIER, MÉNORET en BOUCHAND; hierop kom ik later terug. Het zij voldoende hier te zeggen, dat hun dood den ijver hunner medebroeders slechts heeft aangevuurd, en dat dezen nu gevestigd zijn in het midden van de muzelmansche streken van de Sahara, zonder andere bescherming dan die van God, en met de hoop weldra het einde hunner vurigste wenschen te bereiken.

In Tunis is de arbeid der Missionarissen dezelfde als in Algiers. Het gezelschap is belast met de bediening van het heiligdom, dat is opgericht op de puinhoopen van Carthago, op de plaats zelve, die de overlevering aanwijst als die, waar de H. Lodewijk gestorven is. Ook besturen zij het Groot-Seminarie van het Bisdom.

In Midden-Afrika opent zich het uitgestrektste veld voor hun ijver. Het Gezelschap is door onzen heiligen Vader LEO XIII

belast met de stichting van vier nieuwe apostolische vicariaten, wier grootte bijna die van Europa evenaart, met eene bevolking die, volgens de jongste berekening, omtrent 100 millioen bedraagt. De kwalen, die daar te bestrijden zijn, zijn in evenredigheid met de uitgestrektheid van het land en de bevolking dezer nieuwe missiën. De afgoderij voert daar den scepter. De slavernij, die afschuwelijke wonde van Afrika, heerscht er in al hare gruwelijkheid. Dit was alleen reeds voldoende om den ijver van Katholieke apostelen te doen ontvlammen. Ik meen niet beter te kunnen doen, om een juist denkbeeld te geven van het daar geopende arbeidsveld, dan hier te herhalen wat ik daarvan heb gezegd in een schrijven aan den eersten directeur van de scholen in het Oosten.

„Als men niet in het midden van Afrika in aanraking is met de slaven, is het onmogelijk zich een juist denkbeeld te vormen van de misdaden, wreedheden, gruwelen van alle soort, die de slavernij en de handel, dien zij doet ontstaan, na zich slepen. Ik spreek van hetgeen plaats heeft op het oogenblik, waarop ik deze regelen schrijf, van hetgeen ik met eigen oogen heb gezien of vernomen uit den mond zelven der droevige slachtoffers dezer gruwelen en geenszins, zooals men zou kunnen denken, van vroeger voorgevallen feiten. De slavenhandel over zee is, wel is waar, afgeschaff, maar die over land bestaat nog altijd en is zelfs op sommige punten toegenomen door de afschaffing van den zeehandel, en nog gruwelijker geworden dan te voren.

„In het noorden en oosten van Afrika zijn de muzelmannen òf persoonlijk òf door de negers, die zij deelgenooten van hun schandelijke handel gemaakt hebben, de voorraadbezorgers des slavenhandels. Zij hebben in hun dienst benden van plundersaars en moordenaars, die strooptochten doen in de landen der afgodische negers.

„De Barbarijsche Staten, Egypte, Zanguebar, het Mahomedaansche Soedan zijn de uitgangspunten van die rampzalige tochten. Dikwijls bepalen deze zich tot de jacht op enkele personen, vrouwen en kinderen, die zich ver van hunne woningen begeven, maar meermalen ook zijn het geregelde aanvallen. De vreedzame negerdorpen van het binnenland worden plotseling, gedurende den nacht door die woestelingen ingesloten. Bijna nooit verdedigen zich de negers, wjl zij zonder vuurwapenen zijn; degenen, die zich

trachten te verweren, worden weldra gedood door deze lieden, die tot de tanden gewapend zijn. De ongelukkigen vluchten in de duisternis, maar al die worden gevat, worden onmiddellijk geketend, en mannen, vrouwen, kinderen naar eene markt van het binnenland gevoerd. De kinderen, zwak als zij zijn, maken altijd het meerendeel der gevangenen uit. In onze streken is Tomboektoe de hoofdmarkt; zij worden daarheen gebracht uit landen, die zestig, tachtig, ja honderd dagreizen er van verwijderd zijn.

„Dan begint voor hen eene reeks van onuitsprekelijke ellenden. Al die slaven reizen te voet; de sterkste mannen, van welke men opstand vreest, boeit men de handen en soms de voeten, zoodat het gaan hun een marteling wordt, terwijl zij onderling verbonden zijn door verdeelde gaffels, die zij om den hals dragen.

„De tocht duurt den geheelen dag voort. Des avonds, als er halt gehouden wordt om rust te nemen, wordt aan de gevangenen een handvol gerst of drooge sorgho uitgedeeld. Dit is hun eenige voedsel. Den volgenden dag gaat men verder.

„Maar reeds in de eerste dagen is een aantal hunner door vermoeienis, lijden en ontbering geheel verzwakt. Het eerst bezwijken de vrouwen. Ten einde die rampzalige menschelijke kudde schrik in te boezemen, naderen de geleiders die, welke het meest uitgeput schijnen, 'gewapend met een zwaren knuppel, om het kruit uit te sparen. Een vreeselijke slag wordt den ongelukkige in den hals toegebracht; zij slaken een kreet, storten neêr en wentelen zich om in de stuiptrekkingen des doods.

„De verschrikte kudde gaat onmiddellijk weer op weg. De vrees geeft den zwakste nieuwe krachten. Telkens als er een hunner van vermoeienis niet verder kan, begint hetzelfde vreeselijk schouwspel opnieuw.

„Des avonds, bij de aankomst op de rustplaats, als de eerste dagen van zulk een leven hunnen verwoestenden invloed hebben uitgeoefend, wacht hun een niet minder gruwelijk tooneel. Die menschenhandelaars weten bij ondervinding wat hunne slachtoffers verdragen kunnen. Een enkele blik wijst hun degenen aan, die weldra onder de vermoeienis bezwijken zullen. Om het ellendige voedsel uit te sparen, dat zij hun uitdeelen, gaan zij met hunne knodsen achter de rampzaligen en vellen ze met een enkele slag terneer. Hunne lijken blijven op de plaats liggen en hunne reisgezellen zijn verplicht in dat gezelschap te eten en te slapen.

„Dan, welk een slaap! dit laat zich gemakkelijk gissen. Onder de jonge negers, die wij aan die hel ontrukkt en wien wij de vrijheid weergegeven hebben, zijn er, die nog langen tijd elken nacht onder het slaken van vreeselijke kreten ontwaken. Akelige droomgezichten vertoonen hun de gruwelijke tooneelen, waarvan zij getuigen geweest zijn.

„Soms reist men aldus maanden lang. Elken dag vermindert de karavaan. Indien eenigen, aangedreven door het onverdragelijke lijden, pogen zich te verzetten of te ontvluchten, snijden de woeste meesters, om zich te wreken, hun de spieren van armen en beenen door met sabels en messen, en laten hen aldus op den weg uitgestrekt liggen, met de gaffels aan elkaar verbonden, en aldus wanhopig een langzamen hongerdood sterven. Naar waarheid heeft men dus kunnen zeggen, dat, als men afdwaalde van den weg van Midden-Afrika naar de steden der slavenmarkten, men dien gemakkelijk zou terugvinden door de gebeenten der negers, waarmede hij bestrooid is.

„Voorzeker is dit een gruwelijk schouwspel, maar hoeveel gruwelijker zijn nog de pijnen geweest, waarin tallooze rampzalige schepselen den dood gevonden hebben. Men berekent, dat elk jaar *vier honderd duizend* negers als slachtoffers van den handel vallen!

„Eindelijk komt hetgeen er na zulk eene reis van de ongelukkigen overblijft, op de markt aan. Meermalen is het een derde, een vierde, soms nog minder van het aantal, dat bij het vertrek aanwezig was.

„Daar beginnen tooneelen van een anderen, maar niet minder verfoeielijken aard. De gevangen negers worden als slachtvee te koop gesteld; beurtelings worden hunne voeten, handen, tanden, alle ledematen onderzocht, om de diensten te berekenen, die zij bewijzen kunnen. De koopprijs wordt in hun bijzijn besproken als die van lastdieren, en, is de prijs geregeld, behooren zij geheel aan hen, die betaalt. Niets wordt meer geëerbiedigd; noch de banden des bloeds, want vader, moeder, kinderen worden ondanks kreten en tranen meedoogenloos gescheiden; noch het geweten, want zij moeten onmiddellijk den godsdienst omhelzen van den Muzelman, die hen koopt. Hun leven, in één woord, is in handen van de eigenaars. In Midden-Afrika is niemand rekenschap verschuldigd van den dood zijner slaven.

„Het is waar, dat, wanneer zij zich bevinden bij degenen, die hen als bedienden gebruiken, zij over het algemeen met meer menschlievendheid behandeld worden, zoolang zij gezond zijn; men zou vreezen, door te slechte behandeling, hun dood te verhaasten. Maar worden zij oud of ziek, zoodat zij niet meer van dienst kunnen zijn, dan worden zij met stokslagen weggejaagd, en vinden den dood op de straat of het kerkhof.

„Dat is de slavernij in Afrika in hare vreeselijke gruwelijkheid!

„Dat zijn de kwalen, die wij geroepen zijn te genezen, want het Gezelschap onzer Missionarissen behoort, zooals gij weet, zijn arbeid niet bij Algiers te bepalen. Dit land is slechts het kleinste gedeelte van het uitgestrekte veld, dat het geroepen is te ontginnen. Het moet doordringen in het binnenland; reeds is het er doorgedrongen; het predikt er openlijk het Evangelie; het heeft het met zijn bloed besproeid, en uit dit bloed is onze nieuwe arbeid ontsproten van de afschaffing der slavernij.

„Door de Afrikanen hebben wij ondernomen ze uit te roeien. Niet tevreden met openlijk het Evangelie aan de volwassenen te verkondigen, koopen wij in het binnenland de arme kinderen vrij, die daar in slavernij zijn. Hadden wij de noodige middelen, wij zouden er nog veel meer vrijkopen. Ieder hunner kost ons gemiddeld honderd vijftig frank. Zijn zij vrijgekocht, dan geven wij hun de vrijheid, voeden hen op en zullen er eenmaal, als het Gode behaagt, mannen van maken, nuttige mannen, apostelen, beziel met een dubbelen afschrik van de gruwelen, die hun ras vernielen, en van den schandelijken handel in menschelijke wezens, die de grootste dier gruwelen is.

„Ik zal u later meer uitvoerig al onze plannen hieromtrent openleggen. Reeds is de uitvoering begonnen. De eerste negerkinderen, die wij hebben vrijgekocht, maken de kern uit van eene bijzondere instelling. Wij denken er genesheeren van te maken, behalve van die, welke God bij uitzondering de roeping van Missionarissen zou geven. Maar dit alles zou mij te ver voeren.”

Te Jeruzalem is het Gezelschap door den H. Stoel belast met het bedienen der heiligdommen van de H. Anna en van de Onbevleete Ontvangenis der H. Maagd. Ik heb het vaste vertrouwen dat deze bijzondere gunst van God de zegeningen van Boven over de Missionarissen van Algiers zal doen afdalen. Dit is het huis, waarin, volgens de blijvende overlevering der Kerk van Jeruzalem

en het geheele Oosten, deze gezegende Maagd niet alleen gedurende hare kindsheid met hare heilige Moeder heeft gewoond, hetgeen door niemand wordt tegengesproken, maar ook geboren en zonder smet ontvangen is.

Eindelijk heeft het Gezelschap der Missionarissen van Algiers in Frankrijk, in het bisdom van Rodez; te Rijssel, in het bisdom van Kamerijk; in België en in Nederland te Gerra-Haaren bij 's Bosch huizen gesticht, die het bestuurt en die bestemd zijn om in Apostolische scholen of Postulaten Europeesche kinderen of jongelieden te vormen, welke de roeping gevoelen om eenmaal hunnen arbeid te deelen. Op Malta hebben zij een opleidingsgesticht voor de jonge negers, die zij uit de slavernij hebben vrijgekocht. Te Rome hebben zij eene Procure en een kleine Apostolische school, en te Parijs eene Procure.

Dit zijn de gezamentlijke werken, die tot op heden door het Gezelschap der Missionarissen van Algiers ondernomen zijn. Voeg daarbij het bestuur van het Noviciaat, van het Scholasticaat, dat van een tweede Apostolische school te Algiers, en gij hebt een overzicht van het uitgestrekte veld, dat voor het Gezelschap open ligt.

III.

Regels van het Gezelschap der Missionarissen.

Gij wenscht deze ten minste in hoofdzaak te kennen. Gij hebt gelijk; want wat werken een religieus gezelschap ook tot stand brengt, zij beteekenen weinig in vergelijking der regels, die het vormen en besturen. „*Die met den regel leeft, leeft met God.*” Natuurlijk kan ik u niet alles mededeelen, daartoe zou ik den geheelen regel moeten overschrijven. Ik zal mij dan er toe bepalen u de hoofdpunten op te noemen, onder bijvoeging, dat deze regel aan de goedkeuring van den H. Stoel is onderworpen, die hem, volgens gebruik, eerst heeft geprezen en later onvoorwaardelijk goedgekeurd.

KARAKTER, AAN HET GEZELSCHAP EIGEN.

Dit kleine Gezelschap is een vereeniging van Seculiere Priesters, die zich aan de Afrikaansche Missiën wijden, in vereeniging leven, denzelfden regel onderhouden, en onderling aan het gemeenschappelijk werk verbonden zijn door den eed van zich, volgens de regels

van het Gezelschap en onder de gehoorzaamheid der Oversten, aan de Afrikaansche Missiën toe te wijden.

De Missionarissen leggen er zich op toe de Apostelen, welke Onze Heer gedurende zijn sterfelijk leven rond zich vereenigde, tot voorbeelden te kiezen. Onder de leiding en de genade van dat Goddelijk Opperhoofd vormen zij zich tot alle christelijke en apostolische deugden, en in het bijzonder leggen zij zich toe op de liefde tot God en tot de zielen, en na zich zelve geheiligd te hebben, zullen zij over de verloren schapen, tot dewelke zij gezonden worden, het Goddelijk leven, dat in hen is, verspreiden.

Hun leven is dus een leven van heiligheid, van versterving en van ijver. Zij moeten zich alles voor allen maken, om de zielen voor Jesus Christus en voor Zijne Kerk te winnen, en voor geene moeite, zelfs niet voor den dood terugdeinzen, als het de uitbreiding van het Rijk Gods geldt.

TOELATING TOT HET GEZELSHAP EN VERBINTENIS JEGENS HETZELVE.

Niemand mag in het Gezelschap tot de beproeving toegelaten worden, vóór hij voluit zestien jaar is. Jongeren zullen in voorbereidende scholen geplaatst worden, die den naam van Klein-*Noviciaat* of *Apostolische Scholen* zullen dragen.

Behalve in eenige bij uitzondering voorkomende gevallen, die aan de beslissing van den Raad zullen onderworpen worden, zal niemand tot het Groot-*Noviciaat* kunnen worden toegelaten, indien hij zijne studiën niet *tot* en *met* de filosofie voleindigd heeft.

Al degenen die zich aanbieden, hetzij leeken of geestelijken, zullen regelmatig twee jaar *Noviciaat* hebben.

Een geheel jaar wordt gedaan in het Groot-*Noviciaat*, en het andere in het *Scholasticaat* voor degenen, die niet Priester zijn of in een huis van onderwijs voor de Priesters, behalve voor deze laatsten den tijd der vacantie, die zij in het *Scholasticaat* of *Noviciaat* moeten doorbrengen.

Gedurende dien tijd leggen zij zich, onder de leiding der Oversten, toe op het verbeteren hunner gebreken en op het verkrijgen der *Apostolische deugden* en vooral der gehoorzaamheid.

In het eerste jaar van het *Noviciaat* zullen zij geheel afgescheiden zijn van alle Missionarissen, en doen onder de leiding van den *Père Maître* geen andere studiën dan die der inlandsche talen en der H. Schrift.

Indien zij volgens het oordeel van den Overste van het Noviciaat en dat van den Algemeenen Overste en zijn Raad waardig bevonden worden tot het Gezelschap te worden toegelaten, na de twee jaren van hun Noviciaat, zullen de Missionarissen, nadat zij eene afzondering hebben gedaan van minstens acht volle dagen, doorgebracht in een diep stilzwijgen, zich aan het Werk verbinden door den volgende eed:

„Ik, N. N. , zweer op de Heilige Evangeliën, mij voortaan „en tot aan den dood te wijden aan het werk der Afrikaansche „Missiën, volgens de regels en constitutiën van het Gezelschap der „Seculiere Missionarissen van Algiers, gesteld onder de bescherming „van O. L. V. der Afrikaansche Missiën.

„Ik beloof en zweer onderdanigheid aan de Oversten van „ge- „noemd Gezelschap in alles wat de bedieningen betreft, waartoe „zij mij zullen benoemen en de wijze, waarop zij volgens de regels „van hetzelfde Gezelschap moeten uitgeoefend worden.

„Ik verbind mij daarenboven om den Evangelischen ijver te „beoefenen, zooals de regels van het Gezelschap voorschrijven.”

Die eed, door den Novice eigenhandig geschreven, zal door hem op de treden van het altaar ondertekend en vervolgens aan den Secretaris van het Gezelschap der Missionarissen overhandigd worden, om in de archieven bewaard te blijven. Hij wordt in dien zin afgelegd, dat de Algemeene Overste, na de meening van den Raad ingewonnen te hebben, en overeenkomstig deze meening, er van ontslaan kan, om de canonieke redenen, welke hij voldoende zal achten.

Nadat het eerste jaar Noviciaat verstreken is, zullen degenen, die hunne philosophie en theologie niet gedaan of geëindigd hebben, zich op de studie dier wetenschappen moeten toeleggen in het bijzonder Seminarie of Scholasticaat der Missie, dat van het Noviciaat van het eerste jaar onderscheiden zal zijn. Zij zullen hunne studiën na het einde van het tweede jaar Noviciaat en na het afleggen van den eed kortstondig mogen onderbreken, om gedurende zekeren tijd gebruikt te worden tot de surveillance of tot eenige andere betrekkingen in opvoedingshuizen, door het Gezelschap bestuurd, indien de Oversten het passend oordeelen voor het welzijn van de zaak der Missie.

De tijd der studiën van het Scholasticaat zal vier jaren duren.

Het Noviciaat en het Scholasticaat worden volgens bijzondere voorschriften bestuurd.

De Missionarissen zullen, na het Priesterschap ontvangen te hebben, of, indien zij het reeds vroeger ontvangen hadden, na het eindigen van den proeftijd, zooals boven gezegd is, voor het werk der Missie bestemd worden, hetzij in een der huizen waar de Europeesche of inlandsche kinderen worden opgevoed, hetzij bij de ongeloofigen, hetzij eindelijk in het algemeen bestuur van het Werk, volgens den wil der Oversten.

Heeft men eenmaal den eed afgelegd, dan is men lid van het Gezelschap; dit laatste neemt daardoor verplichtingen jegens den Missionaris op zich en kan hem niet meer wegzenden, dan voor een ernstigen misslag of voor eene erkende ongeschiktheid tot het Reguliere en Apostolische leven, en door een met redenen omkleed besluit van den Raad.

Van zijnen kant kan een Missionaris, zonder zich zeer grootelijks schuldig te maken voor God, geen valsche voorwendselen of bedriegelijke middelen gebruiken om van zijn eed ontslagen te worden.

Wat de Missiën betreft, zullen wij ons bepalen met het vermelden van de volgende hoofdpunten, die in het Directorium nader worden verklaard:

„1°. *Nooit in geen geval en onder geen voorwendsel, welkdanig ook, zullen de Missionarissen gewoonlijk met minder dan drie te zamen mogen wezen, Paters of Broeders, wanneer zij op Missie zijn. Om aan dezen regel niet te kort te komen, zal men de voordeeligste en dringendste aanbiedingen weigeren, en liever het bestaan van het Gezelschap dan dit hoofdpunt prijs geven.*

„2°. Men zal nooit *alleen* de inboorlingen bezoeken; maar altijd vergezeld zijn van een medebroeder. — Men zal ook *alleen* geen bezoeken afleggen bij de Europeanen, en nooit uitgaan zonder den Pater Overste van het huis of zijn plaatsvervanger kennis te geven. — Men zal in de stad waar men woont niet gaan dineeren, tenzij bij een Bisschop.

„3°. In alle Missiehuizen zal een school zijn voor de kinderen der inboorlingen.

„4°. In alle Missiehuizen zal ook een apotheek gevonden worden, waar men kosteloos geneesmiddelen verstrekt aan de zieken en hunne wonden zal verbinden.

„5°. In alle Missiehuizen zullen de Paters wekelijks op een

vastgestelden dag vergaderen om raad te houden, onder voorzitterschap van den plaatselijken Overste. Op de eerste vergadering van elke maand zal de Procureur zijne rekeningen aan den Raad voorleggen.

„6°. Conferentiën van godgeleerdheid zullen alle veertien dagen op een vastgestelden dag in elk Missiehuis plaats hebben. Al de Missionarissen van het huis zullen verplicht zijn deze bij te wonen.

„De punten, in deze conferentiën te bespreken, zullen door den Raad worden aangewezen en genomen uit de verhandelingen, die het voorwerp der jaarlijksche examens uitmaken.

„In alle punten van moraal en geloofsleer zal men nooit een anderen leiddraad hebben dan de besluiten en aanwijzingen van den H. Apostolischen Stoel, en men zal de volstreckte onderwerping en de toewijding aan den Opperpriester beschouwen als den eersten roem en het eigenlijke karakter dezes kleinen Gezelschaps.

„7°. Alle Missionarissen zijn, na hunne Priesterwijding, onderworpen aan theologische examens, die zoodanig ingericht worden, dat zij binnen tien jaar tweemaal alle verhandelingen van dogmatiese en morale theologie geheel doorloopen.

„Deze examens zullen tweeledig zijn, *mondeling* en *schriftelijk*.

„De mondelingsche examens zullen plaats hebben elk jaar vóór de opening der retraite. Zij geschieden voor eene commissie van Missionarissen, door den Raad benoemd, en in tegenwoordigheid van alle vergaderde Priesters-Missionarissen.

„De schriftelijke examens zullen bestaan in analytische of synoptische tabellen van de verhandelingen, waarvan de examens op het einde des jaars zullen moeten worden afgelegd. Zij zullen, elke drie maanden, den Pater algemeenen Overste worden toegezonden, om aan eene commissie, door den Raad benoemd, te worden onderworpen.

„8°. Voor de huiselijke orde, de verdeeling der werkzaamheden en geestelijke bedieningen, de te vragen toelatingen en geheel het overige gemeenschappelijke en Apostolische leven, zijn de Missionarissen geplaatst onder het gezag van den plaatselijken Overste, wien zij in alles, als aan Gods plaatsvervanger, moeten gehoorzamen.

„9°. De Overste van elk Missiehuis zal maandelijks aan den Pater algemeenen Overste schrijven, en elke Missionaris om de drie maanden, om hem rekenschap te geven van den staat der Missie, van hare vruchten, van de hinderpalen, die zij ontmoet, en van zijne persoonlijke gesteldheid.

OVER DE DAGORDE VOOR DE MISSIONARISSEN.

„Het opstaan zal om vijf uur geschieden.

„Dit punt is zoo belangrijk, dat al het overige er van afhangt, en het is de meening des Stichters van het Gezelschap, dat de gewoonte, om er uit traagheid aan te ontbreken, door buiten het geval van eene wel bewezen ziekte later op te staan, eene ernstige fout uitmaakt, waarover de schuldigen streng berispt moeten worden, en indien zij zich na drie achtereenvolgende waarschuwingen niet verbeteren, zonder uitstel uit het Werk moeten weggezonden worden, daar de ondervinding in alle communauteiten leert, dat geen enkel punt van den regel stand houdt, als dit overtreden wordt.

„Op het opstaan en het morgengebed volgt de overweging; ze zal drie kwartier duren met inbegrip van het mondgebed. Men zal ze gezamenlijk verrichten. Zijne kleine uurgebeden zal men vóór of na de Mis bidden.

„Ieder zal de heilige Mis lezen op het door den Overste bepaalde uur.

„De Missionarissen zullen zelf hun bed opmaken, hunne kamer schoon houden, en medewerken om de orde en zindelijkheid in het huis te onderhouden.

„De uren voor het bezoek aan het Allerheiligste Sacrament, voor de geestelijke lezing, voor het bijzonder onderzoek en voor de maaltijden, alsook de tijd, te besteden aan de studiën van de H. Schrift, van de theologie en van de inlandsche talen, zullen bepaald worden door het bijzonder reglement van elk huis, overeenkomstig de behoeften van hunne verschillende toestanden.

„Om negen uur begeeft men zich ter ruste.

„Het stilzwijgen zal streng onderhouden worden in alle huizen, ten allen tijde, behalve in de recreatie en bij de bedieningen, waar spreken noodzakelijk is.

„Men wijst hier slechts de hoofdpunten aan, terwijl men niet in al de bijzonderheden van de dagorde treedt, opdat de regel toepasselijk blijve op alle toestanden, waarin de Missionarissen zich bevinden. Maar dezen moeten hun tijd heilig besteden, door zelve het gebruik er van door eene bijzondere regeling vast te stellen, en in elk huis of elke Missie zal men eene nauwkeurige dagorde moeten aannemen en die door den algemeenen Overste of door den Visitator doen goedkeuren.

„Het Directorium zal den geest en de meeningen verklaren, waarin die verschillende oefeningen moeten verricht worden.

OVER HET LICHAAMELIJK LEVEN IN HET GEZELSCHAP.

„Ofschoon het lichamelijk leven en de regels, waarnaar het moet ingericht worden, van ondergeschikt belang zijn in het Gezelschap, zoo is het echter noodig, er in de Regels de hoofdpunten van te bepalen, opdat er eenerzijds gelijkvormigheid besta en anderzijds het goede gemakkelijker gemaakt worde.

„De geest, die alles moet leiden, is zooveel mogelijk de levenswijze der inboorlingen nabij te komen. Zonder dat zou de Missie niet meer mogelijk zijn, zoowel, omdat men in veel streken zich de noodige zaken niet zou kunnen aanschaffen, als omdat men ze overal tegen zoo hoogen prijs zou moeten betalen, dat de geldmiddelen der Missie spoedig zouden uitgeput zijn.

„Wij gaan dan in het kort bespreken wat betreft de woning, het huisraad, de kleeding, het voedsel, de taal, waarvan de Missionarissen zich zullen bedienen, terwijl wij doen opmerken, dat men hier bepaalt, wat niet geoorloofd zal zijn te overschrijden; maar dat men de vrijheid laat, om zich betreffende de persoonlijke zaken, binnen eene nauwere grens in te sluiten, indien de gezondheid zulks gedooft. Inderdaad, zonder versterving bestaat er geene waarlijk apostolische deugd.

K l e e d i n g.

„Ieders kleederen en linnengoed behooren in eigendom aan de Missionarissen. Er zal geene algemeene linnenkamer zijn.

„In Noord-Afrika zal de kleeding gelijk zijn aan die der inlanders. Zij zal bestaan:

„Uit een lang kleed of gandoera en een burnoes, beide van witte wol;

„Uit een rozenkrans zonder ketting om den hals gedragen, en eindigende in een kruis uit dezelfde kralen gevormd;

„Uit een haik met koord of uit een chechia (muts) van roode wol;

„Uit eene linnen of lakensche broek;

„De kousen zullen wit zijn;

„Ten opzichte van den vorm der schoenen zal men rekening houden met de gebruiken en behoeften der verschillende plaatsen;

„In de Europeesche parochiën van Noord-Afrika of andere landen, zullen de Missionarissen den gewonen hoed der geestelijken dragen. Zij zullen, indien zulks noodig geoordeeld wordt, over hun wit kleed eene zwarte jas mogen dragen, zooals de seculiere geestelijken.

„Er zal gelijkvormigheid in de kleederdracht bestaan onder al de Missionarissen, naar gelang van de verschillende plaatsen, waar zij zich zullen bevinden, en de Oversten zullen niet toestaan, dat daarin door enkelen de geringste verandering gebracht wordt.

„De Missionarissen zullen het kleet van het Gezelschap aannemen van het begin van het Noviciaat af, onmiddellijk na de retraite, die zij bij hunne intrede houden. Zij zullen het daarna niet meer afleggen, zonder de uitdrukkelijke toestemming hunner Oversten.

V o e d i n g .

„Zij zal gezond en voldoende zijn, maar armoedig en zooveel mogelijk gelijk aan die der inboorlingen.

„De Missionarissen zullen zich herinneren, dat zij van aalmoezen leven en dat hun het brood geschonken wordt door arme Katholieken, die zich daartoe van een deel van het noodzakelijke berooven.

„Daar hun leven uit zich zelve eene strenge en voortdurende boetvaardigheid moet zijn, zullen zij geen andere vasten- en onthoudingsdagen hebben, dan die, welke door de Kerk zijn voorgeschreven.

In de huizen, waar minstens drie Missionarissen wonen, die Priester zijn, zal men gedurende den maaltijd uit een of ander boek voorlezen, dat over Afrika of over de Missiën handelt. Ieder der Missionarissen zal dan beurtelings voorlezen, indien er in het huis geen Broeder, leerling of bediende te vinden is, die het doen kan. In die, waar slechts een geringer aantal Priesters-Missionarissen aanwezig is, zal men bij het begin van den maaltijd een hoofdstuk van de H. Schrift, en op het einde een hoofdstuk van de Navolging lezen.

„De H. Schrift zal steeds in eene der inlandsche talen gelezen worden.

In geval van ziekte zal men aan de zieken alles geven wat zij noodig hebben; maar men zal de Novicen nooit in den proeftijd behouden, als zij gewoonlijk ziek zijn en als zij een bijzonderen leefregel noodig hebben gedurende de twee jaren van het Noviciaat.

O n d e r h o u d .

„De Missionarissen doen geen belofte van armoede; zij moeten echter deze geheel apostolische deugd beoefenen, zich herinnerende,

dat het nutteloos uitgegeven geld ontnomen is aan de werken der Missie, en bijgevolg aan de vrijkoop van zielen.

„De Missie belast zich, zooals gezegd is, met woning, huisraad en de kosten van hunne voeding.

„De Raad zal ieder jaar, na de jaarlijksche retraits, de begrooting van elk huis regelen, na inzage van het verslag en van de opmerkingen, die de plaatselijke Overste hem daaromtrent zal aanbieden.

„Kleederen, wasch, aankoop van boeken zullen ten persoonlijken laste van een ieder blijven, maar de Priesters zullen, nadat zij de schulden, tijdens het Noviciaat gemaakt, hebben vereffend, te dien einde de vrije beschikking hebben over al hunne honorariums van Missen, welke de Missie hun zal bezorgen, tenzij zij zelven zich die liever verschaffen.

„Wat diegenen betreft, die nog geen Priester zijn, dezen moeten zich zelven, gedurende het jaar van het Noviciaat, kleederen aanschaffen. Als zij het werkelijk niet kunnen, dan zal de Missie hun die geven.

„De Missie of het huis, waartoe de Missionaris behoort, zal de kosten dragen van de reizen, al zijn die ook kort, die voor het Werk en op uitdrukkelijk bevel des Oversten ondernomen worden.”

Ik spreek u niet over hetgeen aangaat het Bestuur van het Gezelschap der Missionarissen; het verschilt, op enkele zaken na, zeer weinig van dat in andere Congregatiën. De Missionarissen kiezen het Kapittel. Het Kapittel benoemt den algemeenen Overste en zijn Raad, en de algemeene Overste benoemt, op zijn beurt, de plaatselijke Oversten. Ook spreek ik niet over de bijzondere middelen van heiliging, zooals: de jaarlijksche retraits, die acht volle dagen duurt en in geheele stilzwijgendheid gedaan wordt; de maandelijksche retraits en de andere oefeningen van godsvrucht. Maar, ik vestig uwe aandacht op drie hoofdpunten, die van wezenlijk belang zijn, en die bijzonder eigen zijn aan het Gezelschap der Missionarissen van Algiers:

Het eerste is, dat er geene kloostergeloften gedaan worden, maar een eenvoudige eed van standvastigheid en gehoorzaamheid, waarvan de Overste kan ontslaan om redenen, die hij te zamen met zijne Raad voldoende oordeelt.

Het tweede is, dat de Missionarissen in de Missiën nooit alleen zijn, hetgeen aanleiding tot ontmoediging en val zou kunnen zijn. Zij zijn altijd minstens met drie te zamen, ten einde elkander

wederkeerig te ondersteunen en aan te wakkeren in de beoefening der apostolische deugden.

Het derde is, dat de Missionarissen de vrije beschikking houden over hunne honorariums van Missen, waarvan zij alleen hunne kleding moeten betalen, en dat zij aldus, indien zij willen, hunne familie kunnen bijstaan, die hen dikwijls met zware offers hebben opgevoed.

IV.

Moeielijkheden, lijden en verwachtingen der Missionarissen van Algiers.

Men mag zich niet ontveinzen, dat eene Missie, zooals die van Afrika en vooral van Midden-Afrika, bezwaren, lijden en gevaren aanbiedt.

De eersten ontspruiten uit het klimaat, dat voor het Europeesch gestel in het begin moeielijk te dragen is; men heeft echter getracht ze te verminderen door de Missionarissen aan het klimaat te gewennen op een ouderdom, waarin het gestel met minder moeite gewijzigd wordt. Daarom zijn, afwijkend van hetgeen gebruikelijk is in de andere Congregatiën, die hunne huizen voor den proeftijd in Europa hebben, het Noviciaat en Scholasticaat in Afrika zelf, bij Algiers, gevestigd; dat is in een streek, wier klimaat het midden houdt tusschen dat van Frankrijk en van den Evenaar. Zodoende kunnen de Missionarissen zelve de proef nemen, en worden zij niet eensklaps overgeplaatst in een vreemde streek, zonder te weten of zij er tegen bestand zijn. Door deze proef verkrijgen zij ook meer weerstandsvermogen tegen de hevige zonnehitte en de Afrikaansche koorts.

De tweede oorzaak van lijden is de verandering van voedsel, vooral in het binnenland. Men is er verstoken van de meeste zaken, waaraan wij in Europa gewoon zijn. Dikwijls vindt men er noch brood, noch wijn, noch groenten, en de vruchten zijn geheel verschillend van de onze. De bewoners van het noorden van Frankrijk en die van België en de Nederlanden, gewoon aan melk en bier, vinden daar soortgelijke ontberingen, en ik heb er gekend, die er niet tegen bestand waren.

Eindelijk, de verplichting van lange reizen te doen, meestentijds aan de zonnehitte blootgesteld, is ook eene oorzaak van lijden, buiten de reeds genoemde. Ook hieraan echter worden de Missio-

narissen, van het begin des Noviciaats gewoon gemaakt, en zij kunnen ook hierin hunne krachten beproeven. Ik spreek niet van de noodzakelijkheid van op den blooten grond te slapen, of op een of ander deken, hieraan gewent men licht, en spoedig slaapt men even goed als op een bed, vooral daar de vermoeienis het hare bijbrengt.

Bij de oorzaken van lichamelijk lijden komen andere, die voor den Missionaris, vooral bij de opening eener Missie voorzeker veel moeilijker zijn. Het blijft immers altijd een langdurig en bezwaarlijk werk, een volk te veranderen en het van de dwaling tot de waarheid, van de ondeugd en de barbaarschheid tot de beschaving en de deugd te brengen. Heeft Gods vloek, gedurende lange eeuwen op zulk een volk gedrukt, dan wordt het werk nog moeilijker. Begint dan de Missionaris met schoone voorspiegelingen, die al te gemeen zijn aan edelmoedige zielen; meent hij dat hij zich slechts heeft te vertoonen om zijne hoorders over te halen, hun toe te spreken om hen te bekeeren, dan zal hij weldra op misrekeningen stuiten, die hem in de moedeloosheid storten zullen. Tegen dit kwaad is slechts één middel, namelijk Gods hulp, door het gebed afgesmeekt, en de vaste overtuiging, dat, hetgeen van den Missionaris wordt gevraagd, niet zoozeer de goede uitslag is, als de trouw aan zijne heilige plichten. Hiermede strijdt men, ten einde toe, den goeden strijd, waarvan de H. Paulus spreekt, en al had men ook in zijn geheele leven slechts enkele zielen gered, men ontvangt van God dezelfde belooning als de Apostelen, die, door de gaaf van wonderen, een groote menigte bekeeringen bewerkt hebben.

Maar ik moet er bijvoegen, dat al dit lijden vergoed wordt en soms honderdvoudig. Onder stoffelijk oogpunt, al is het leven in Afrika in verschillende opzichten pijnlijk, het is onder vele andere aantrekkelijk. Degene, die de zuivere lucht van Afrika hebben gekend, het flikkerend licht, al wat er prachtigs en schilderachtigs is, kunnen er bijna niet meer van scheiden. De hoogvlakten van het binnenland munten uit door vruchtbaarheid, grootschheid, zelfs gezondheid; en de jongste ontdekkingsreizigers stemmen hierin overeen, dat er onder de zon geen rijker en prachtiger landstreken zijn. Onder geestelijk opzicht, belooft Midden-Afrika voor de geloofsverkondigers een overvloedigen oogst. Is dus de reeks van gevaren, die ik heb opgesomd, en waarbij nog de wild-

heid der dieren en de nog grootere woestheid der barbaarsche volksstammen moet gevoegd worden, afschrikkend, de vertroosting en zijn nog grooter, en met den H. Paulus kan men daar uitroepen: „*Superabundo gaudio in omni tribulatione nostra.*”

Het is dan ook overigens inderdaad die innerlijke blijdschap, welke voortspruit uit het lijden zelf, uit liefde tot J. C. geleden, uit het bewustzijn van aan de uitbreiding van Zijn rijk in anderen en in zich zelve te arbeiden, die de roeping van den Missionaris verheft boven die van den Priester der christenlanden. Zijn leven, zijne uitzichten, zijne onuitsprekelijke hoop zijn geheel verschillend. Heeft hij beproevingen te doorstaan, hij heeft ten minste groote werken uit te voeren. Lijdt hij lichamelijke ontberingen, hij kent noch de kleine kruizen, noch de verveling, noch de alledaagsche kwellingen, die te dikwijls een armen Priester in de parochiën van Europa bekampen; zeker kan hij nu en dan lusteloos worden, maar hij heeft ten minste die vreugd, van zich het getuigenis te kunnen geven, dat hij eenmaal aan God het heldhaftige offer gebracht heeft van al wat hem dierbaar was, van zijne levensgewoonten, zijne genegenheden, van zijn leven zelfs; en hij weet dat hij werkt voor een Meester, die zich niet in edelmoedigheid laat overtreffen.

In dit gevoel zoekt hij slechts de gelegenheid, om zich op te offeren, nog meer te lijden, en het uur, waarnaar hij het vurigst haakt, is dat, waarop hij zijne marteling zal voltrekken.

Gij weet het, en ik heb het u reeds herinnerd, reeds heeft het Gezelschap der Missionarissen van Algiers zijne eerste martelaars gehad. Alles voorspelt, dat, in zoo gevaarvolle Missiën, zij door vele anderen zullen gevolgd worden. Geen enkele onder hen, die in den brandenden geloofsijver, niet dit geheim verlangen koestert en naar dien zegepraal haakt. Als ik, als eerste Overste, een onder hen moet uitkiezen voor een meer gevaarlijke zending, is mijn enig bezwaar, dat allen zich aanbieden voor de uitvoering. Dit is inderdaad de geestdrift voor het offer, zooals God die, als een genade, verleent in het begin van groote en moeielijke werken. Ik kan u die niet beter doen begrijpen, dan door u hier den brief aan te halen, dien ik, 1876, schreef aan de christelijke ouders der drie eerste Missionarissen, die in de Sahara voor God den marteldood gestorven zijn.

„Gij hebt eindelijk, schreef ik hun, de gelukkige en wreede

zekerheid verkregen, die gij tegelijk vreesdet en verlangdet. De brieven, die de Overste van onze Missionarissen u schrijft, kunnen u niet meer in twijfel laten; uwe zonen hebben voor Gods glorie den dood onderstaan.

„Uwe harten, door het geloof verlicht, hebben, ik ben er zeker van, van heilige blijdschap geklopt, en toch hebben uwe oogen tranen gestort. Zeker zal ik deze tranen niet aan zwakheid toeschrijven; Maria heeft Jezus beweend op den Calvarieberg; Jezus heeft om Lazarus geweend, wijl Hij hem beminde. Hoe zou ik dan aan een vader, aan eene moeder kunnen verbieden hun zoon te beweenen? En al zou ik het ook willen, ik zou het niet kunnen zonder mij zelven te veroordeelen. Die eerste losscheuring der natuur heb ik evenzeer gevoeld als gij, want zij waren mijne zonen evenals de uwe. Gij hadt ze gewonnen voor het leven, ik had ze gewonnen voor het Priesterschap. God had Zich van u bediend om hen aan de aarde te schenken, Hij heeft Zich verwaardigd Zich van mij, liefdeloozen herder, te bedienen, om hen te schenken aan den marteldood en den hemel.

„O, in wat volheid hebben zij de genade ontvangen, waarvan God mij voor hen de uitdeeler gemaakt heeft! Ik herinner mij de woorden, die ik tot hen en tot hunne broeders twee jaren geleden richtte, op den dag van de wijding hunner kerk, van die kerk, waarin eenmaal hunne heilige overblijfselen zullen rusten. Gij hebt die woorden toen misschien in de dagbladen gelezen, en zult voor uwe zonen gesidderd hebben. Zij alleen sidderden niet; zij vernamen in de diepte van hun hart een krachtige stem, waarvan de mijne slechts de zwakke weerklank was, en die stem deed alle angst in hen zwijgen.

„Wat u naar deze Missie heeft heengetrokken,” zeide ik hun, „zijn de gevaren zelve, die zij meer dan eenige op aarde aanbieden. Afrika en zijne nog slecht bekende verre streken, is, dit weet men echter, de laatste schuilhoek van de naamlooze barbaarscheid, van verdierlijking schijnbaar ongeneesbaar, van menschen etende stammen, van de gruwelijkste slavernij.

„En evenwel zijt gij gekomen, en gij hebt u verbonden dit leven te leven, dien dood te sterven, en gij haakt allen met ongeduld naar het oogenblik het slagveld te betreden, dat slagveld der liefdadigheid, waarop uwe wapenen uwe dagelijksche liefdewerken zijn, uwe verdediging het geduld en de zachtmoedigheid, uwe

„prediking de kracht uwer voorbeelden, uw zegepraal eindelijk „de heldhaftige opoffering van uw leven.

„Geliefde kinderen, ik aanschouw u; op uwe voorhoofden blinkt „de glans der kracht en der jeugd. Ik denk aan al wat gij hebt „verlaten: familie, vaderland, alle hoop hier beneden, en ik loof „God, dat Hij nog zoovele harten aan de wereld schenkt, die ont- „vland kunnen worden door een heldhaftige en zuivere opoffering.”

Uwe zonen aanhoorden mij, en op die woorden, zoo vreeselijk voor de natuur, schoten hunne bliken slechts stralen van den goddelijken glans van het offer.

Ik kan mij hen nog voorstellen op den dag hunner Priesterwijding, toen zij, neergeknield aan den voet des altaars, de vraag aanhoorden, die de Bisschop overal den nieuwen Priester doet, maar die in eene zending als de hunne, eene beteekenis zoo vol bedreigingen en hoop verkrijgt! „Beloofst gij aan mij en mijne opvolgers eerbied en gehoorzaamheid?” Met vastberaden en zedige stem antwoordden zij: „Ik belofst het!” en volgens een heilig kerkgebruik legden zij hunne handen in de mijne, als om mij tegelijk hun leven en hun wil af te staan. Zij zijn hunne heilige gelofte trouw gebleven. Hunne gehoorzaamheid is geweest die des Goddelijken Meesters, Wiens juk zij op zich namen, de gehoorzaamheid tot den dood.

„Welke herinneringen! en met welk een zwaard doorboren zij mijn ziel, bij de gedachte dat zij ons verlaten hebben, en dat ik, onnuttige dienstknecht, hen overleef! „Absolon, mijn zoon! mijn „zoon Absolon,” sprak David in soortgelijke droefheid, „wie zal „mij geven te sterven om u het leven te geven?” Ziedaar wat ik gevoel op hun graf; kan ik dan verwonderd zijn, dat gij hen met mij beweent, gij, die hunne wieg bewaakt hebt? Weent dus, weent als Jacob Joseph beweende, als Rachel weende om hare zonen, maar laat de hoop van het geloof uwe tranen verzoeten.

„En waar was die hoop ooit grooter aanwezig? Waar toonde zich ooit zekerder leven dan bij zulk een dood?

„Zij leven, uwe drie zonen martelaren! Zij leven in God, uit liefde tot Wien zij hun bloed gestort hebben. Zij leven immer voort in de erkentelijke gedachtenis der Kerk, die zoo geëerd wordt door hun offer.

„En met hoe bekoorlijke trekken zullen die Apostelen, weggerukt

bij de eerste schreden in hun loopbaan, niet in hare geschiedenis geteekend staan!

„Geheiligde bloemen, waarin de blankheid der lelie met het purper des marteldoods vereenigd is, en die het eerst deze woestijnen zijn komen versieren en balsemen! 's Morgens schitterden zij in al den glans harer schoonheid, 's avonds werden zij vóór den tijd neergeveld! In ééne streek geboren, onderling vereenigd door de geheiligde banden der liefde, werden zij ook in den dood niet gescheiden!

„Aldus hebben wij hen gezien! aldus zullen wij hunne beminlijke en zoete nagedachtenis bewaren, zooals David die van Jonathas.

„Ja, wij hebben hen zien vertrekken vol liefde tot God; vol liefde voor die barbaren, die hen zouden doen sterven, zij hieven bij het verlaten van een grond, die nog de grond van Frankrijk is, het zegelied der Kerk aan, met de nu zekere hoop van zich voor hun geloof op te offeren. Zij zijn de eersten, die in die ongeloovige streken, in het Goddelijk Misoffer, het geheimzinnige bloed van het Lam vergoten hebben en zij hebben zich gespoed ook hun onschuldig bloed hiermede te vereenigen, en zaaiden aldus in den dood de opstanding en het leven!

„En wat hadden zij al niet geleden, om zich aldus te vereenigen met het werk der verlossing! Zij hadden het ouderlijke huis verlaten, zij hadden de tranen eener moeder zien vloeien, zich losgerukt uit hare armen, verzaakt aan al wat zij lief hadden op aarde. Zij waren hier gekomen om zich voor te bereiden om in het binnenland van Afrika door te dringen, waar alle plagen heerschen, en waarvan de toegang door het Mahomedanisme verdedigd wordt, en reeds hadden zij er, ter vergoeding hunner toewijding, tegenwerking en beleedigingen gevonden.

„Kan ik het zeggen zonder schaamrood te worden? Christenen hadden hen beschuldigd, dat zij rijkdommen wilden verzamelen, zij, die met moeite hun dagelijksch brood en dat der armen, die zij voedden, gingen bedelen! Terwijl zij kinderen van den dood redden, die van elkeen verlaten waren, terwijl zij met eigen handen de afschuwelijke wonden der inboorlingen verbonden, zonder hun anders van hunnen God te spreken dan door liefdebewijzen, werden zij aan de geheele wereld in schandelijke geschriften afgespiegeld, alsof zij die gewetens geweld aandeden en opstand voorbereidden! Zij hebben de kreten vernomen, die reeds ten tijde van den H. Hieronymus

geslaakt werden tegen de dienaren Gods door de onwaardige Christenen van Jeruzalem. „Weg met hen, buiten onze muren dat verfoeilijk menschenras!” En zij zwegen, overtuigd dat zij dien laster en die kreten van haat eens zouden beantwoorden door een wonder van liefde!

„Zij hebben, wel is waar, op aarde, de vervulling hunner wenschen niet mogen aanschouwen; maar door hun dood hebben zij deze voorbereid en verzekerd.

„De Kerk zegepraalt niet gelijk de menschelijke macht. Deze kent geene overwinning zonder te dooden. De Kerk heeft een geheim, dat de zegepraal geeft over elken weerstand en zelfs over de fouten harer kinderen; het is het geheim van te kunnen sterven. Gij zoudt dit begrepen hebben in uwe zonen, indien gij, als ik, het uitwerksel hadt kunnen zien, dat op al hunne Broeders, de Missionarissen van Algiers, werd voortgebracht bij het eerste bericht van hun gelukzalig uiteinde; indien gij die stemmen hadt gehoord, trillende van geestdrift en geloof, toen zij in koor het lied van Ambrosius en Augustinus zongen, dat uwe zonen aanhieven, toen zij den marteldood tegemoet gingen!

„En toen het „Te Deum” gezongen was, zwoeren allen zich op te offeren voor den grond, die het bloed hunner broeders gedronken had; allen verzochten hen in den strijd te mogen volgen. Werd hun de toegang aan eene zijde afgesloten, zij zochten hem aan den anderen, en hielden niet op voor dat zij tot in het hart van dit rijk waren doorgedrongen. Het was niet alleen het woord van den leeraar van Karthago: „Bloed der martelaren, zaad van Christenen!” Het bloed uwer zonen was zichtbaar de voortaan onuitputbare bron van het Afrikaansch Apostolaat!

„Laat dus die verheven gedachten uw troost en kracht zijn; verheft u op de vleugelen des geloofs boven de gevoeligheden en zwakheden der natuur.

„Voorzeker hebben zij geleden en zijn gestorven, maar zij hebben in hun bloed de kleine fouten afgewassen, die hunne zielen nog konden bevleken; en nu verkrijgen zij door hunne gebeden barmhartigheid voor ons. En welke is de waarde van het leven, dat zij verloren hebben? Al was het ook onvermengde vrede en geluk, het moet eindigen; dit toont voldoende hoe ijdel het is. Wie had aan uwe zonen een enkelen dag kunnen verzekeren, indien zij de eer der marteling hadden verloren! En, al hadden

zij nog langer geleefd, wat hadden zij al dien tijd te wachten? Woedende, domme haat tegen de waarheid en tegen God zelve; hevige samenzweringen der boozen, verblindheid, algemeene verzwakking der goeden, steeds stijgend slijk, dat alles dreigt te verstikken, naderende afgronden; is dit alles geschikt om deze wereld te doen achten en betreuren wij niet de dagen, door den Meester aangekondigd, wanneer de levenden de dooden zullen moeten benijden?

„Maar gij weent over u zelve, omdat gij die zonen, die tot troost en steun uws ouderdoms moesten dienen, niet meer zult wederzien!

„Het is waar, hier beneden zult gij hen niet meer ontmoeten; gij zult niet meer zien die zachte en mannelijke oogen, dien kalmen glimlach; gij zult hunne edelmoedige taal niet meer vernemen; gij zult die sterke en reine harten niet meer voelen kloppen. Maar eenmaal, en dit is niet verre af, zult gij hen in zegepraal wedervinden, schitterend van een eeuwig licht, met de zegepalmen in de handen.

„Toen zij onder de slagen hunner beulen bezweken, met de goddelijke blijdschap van hun te vergeven en voor hen te sterven, bereide reeds de roemvolle schaar der martelaren, hunne voorgangers en voorbeelden, de kroon, die zij nu ontvangen hebben. Vereenigd met de Engelenscharen, bezingen zij nu hun geluk bij den Opperkoning, voor Wien zij alles hebben opgeofferd; bij Stephanus, den eersten van alle martelaren, gelijk zij zelve de eerste martelaren zijn dezer nieuwe Missie; bij den H. Paulus, den Apostel der heidenen, dien grooten Paulus, die hun herhaalt wat zij in zichzelf zoo goed verwezenlijkt hebben: „Een kort oogenblik van lijden wordt beloond door eindeloze glorie en geluk.”

„Aldus zien zij hen reeds nu met de oogen des harten en der gedachte, en niets kan hen voortaan ons meer ontrukken!

„En gij, o moeders, in wier hart het zwaard dieper is doorgedrongen, omdat uwe liefde vuriger en teederder is, herinnert u de moeder der Macchabeeën, die hare zonen aanspoorde tot den marteldood en hun de zegepraal beloofde. God heeft niet gewild dat gij uwe zonen aanmaandet tot den strijd; Hij heeft het onzichtbaar voor u gedaan. Maar uw geloof zal u tot u zelve die treffende en verheven woorden doen richten, die onze gewijde boeken ons hebben nagelaten. Het zal u, zalige moeders dezer martelaren,

het geluk uwer zonen en het onze doen begrijpen en smaken!

„Ik moet eindigen, en echter zou ik nog langer met u willen spreken, want ik gevoel dat deze regelen, tot u gericht uit het land, waar zij voor God gestorven zijn, en door een hart, dat hen bemind heeft, balsemend zullen zijn voor uwe liefde. Maar God zal mijne tekortkoming aanvullen en u, in Zijne goedheid, den eenigen troost schenken, die geen einde heeft.

„Algiers, 4 Mei 1875.”

Ziedaar, Welcerw. Heer, hetgeen ik meende u als antwoord op uwe vragen te moeten mededeelen. Ik wil nog slechts een enkel woord er bijvoegen:

Onderzoek eerst goed of God u inwendig tot het Apostelschap roept. Dit is de eerste voorwaarde. Want zoudt gij slechts toegeven aan ijdele inbeelding; zoudt gij slechts een middel zoeken, meer overeenstemmend met uwe natuurlijke neiging, om den werklust uwer jeugd voedsel te geven in buitengewone ondernemingen; mistrouw dan u zelve en werp u niet in gevaren, waarin het leven uwer ziel misschien evenzeer zou worden blootgesteld als dat van uw lichaam. Maar zijt gij krachtig besloten u zelve te heiligen door geduld en lijden, door het geheele offer van u zelve, en zoo noodig, van uw bloed? Kom dan, nadat gij door het gebed en de raadgevingen van een wijzen leidsman verlicht zijt; gij zult op dit oogenblik in Afrika, meer dan overal elders, het middel vinden om uw leven nuttig te besteden voor de glorie Gods.

Hebt gij nadere bijzonderheden noodig, wend u tot den Eerw. Pater VIVEX, Novicien-meester van het Gezelschap der Missionarissen, *à la Maison-Carrée, près Alger (Algérie)*; deze zal u over alles voldoende inlichten:

Ik bid God u te verlichten, en noem mij, met de vaderlijkste gevoelens, Welcerw. Heer, geheel de uwe in Christus,

† CHARLES, CARDINAL LAVIGERIE,
Aartsbisschop van Karthago en Algiers,
Apostolisch delegaat.